

Arnaus

Sant Feliu Sasserra

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 2700 metres per pista forestal de la carretera B-431, punt quilomètric 64'2

Coordenades:

Latitud: 41.94099
Longitud: 1.9964
UTM Est (X): 416807
UTM Nord (Y): 4643711

Classificació

Número de fitxa 08212 - 3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Modern Renaixement Contemporani Popular
Segle XV-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Presenta esquerdes a les parets, murs erosionats i estructures parcialment reduïdes. Els voltants de la masia es troben descuidats, amb herbes i bardisses.

Protecció Inexistent
Número inventari Sí, IPA.17022

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00011
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dl., 03/04/2006 - 02:00

Descripció

Els Arnaus està situada al centre del terme de Sant Feliu Sasserra, a la banda de ponent de la riera de Relat i al peu dels boscos dels Arnaus.

És una masia de grans dimensions formada per un volum principal de planta rectangular i dos cossos annexats a les façanes sud i nord. La masia està formada per planta baixa, primer pis i golfes, amb teulada de doble vessant i aigües a la façana principal. Les parets de càrrega són de maçoneria de pedra amb carreus de pedra picada a les cantonades i emmarcant les obertures.

La façana principal, orientada a l'est presenta una estructura pràcticament simètrica vertebrada a través d'un gran portal d'arc de mig punt adovellat al centre que dona accés a l'entrada on es distribueixen les corts, els estables, el celler, i l'escalinata de pedra, que des de la banda dreta, dona accés al primer pis. Flanquejant la porta principal s'hi troben dues espitlleres petites emmarcades amb pedra, la de l'esquerra bisellada. Al primer pis s'hi obren tres obertures: un balcó a l'esquerra parcialment tapiat, emmarcat amb pedra bisellada; al centre una gran finestra que correspon a la sala principal, emmarcada amb pedra bisellada i ampit motllurat; i a la dreta s'hi obre un balcó emmarcat amb pedra. A les golfes i sobre les obertures del primer pis s'hi obren tres finestres de petites dimensions emmarcades amb pedra. La simetria de la façana queda trencada per dues finestres, una a la planta baixa i una altra al primer pis que probablement són fruit d'alguna reforma.

La façana sud, que correspon a un dels dos cossos ampliat, presenta a la planta baixa una espitllera a l'esquerra i dues arcades d'arc de mig punt adovellades, una de les quals tapiada, que s'estenen en una volta de canó cap a l'interior de la masia, formant dues voltes de creueria a les sales interiors. El primer pis i les golfes estan destinats en la seva meitat dreta a una gran pallissa de dos nivells. Aquesta pallissa està sustentada per dos robusts pilars de pedra, de secció octogonal i capitell motllurat en el primer tram i de secció quadrada en el segon, i diversos pilars de maó. A la banda esquerra de la façana s'hi obren dues finestres emmarcades amb pedra, una de les quals presenta ampit motllurat, brancals bisellats i llinda amb inscripció.

Al cos dret de la façana oest hi ha ubicada la capella privada dels Arnaus dedicada a Sant Josep. Presenta una porta emmarcada amb pedra bisellada i una inscripció. Sobre la porta un rosetó circular col·locat en un entrant de la paret dona llum a la capella. La resta de la façana presenta diverses obertures disposades irregularment, essent les majors les del primer pis, totes emmarcades amb pedra bisellada, dues de les quals amb ampit motllurat. La part central de la façana està reforçada per un contrafort a nivell de sòcol i en sobresurt a la seva esquerra una comuna de pedra.

La façana nord presenta una porta al centre i una finestra emmarcades amb pedra que queden integrats en un cobert, construït amb pedra i maó, que sobresurt perpendicularment deixant una gran obertura central.

En el cobert s'hi ubiquen tres tines de grans dimensions, testimonis del passat vinícola de la masia.

Adossades a l'extrem dret de la façana principal, diverses construccions d'ús agropecuari de pedra, en algunes obertures treballades, tanquen l'era i una lliça de la que ja no es conserva la porta. També és remarcable un pou circular construït amb pedra ubicat a uns cinquanta metres a l'oest de la masia i una tina de pedra per a emmagatzemar glans, a l'est de la masia.

Observacions:

La llinda de la finestra de la façana sud presenta la següent inscripció:

1742 Rosa Arnaus

Viuda Ave Maria

La inscripció de la porta de la capella de Sant Josep és la següent:

Joseph Arnaus + Farreras 1816

Història

La masia dels Arnaus es troba documentada a partir de la baixa Edat Mitjana, quan pertanyia a la sagristia de Lluçà en indivís amb el prior del monestir de Lluçà. Així ho demostren dos documents del segle XV; en el primer, datat el 22 de novembre de 1406, hi apareix una relació de caps de casa súbdits del monestir de Lluçà en motiu de la proclamació d'un sacramental o salvaguarda reial en la que hi apareix Arnaus. En el segon, datat l'any 1434, Arnaus surt reflectit en un capbreu de béns del priorat de Lluçà, formant part de la batllia de Relat.

També surt reflectit en els fogatges de 1497 a la vegueria del Lluçanès i el 1553 a la vegueria del Lluçanès dins la parròquia de la Sagrera i Sant Feliu.

És un dels masos més antics i poderosos del terme de Sant Feliu. El seu origen és medieval i al llarg dels anys havia aconseguit fer-se amb diverses masoveries (com la Molina, el molí dels Arnaus o la Casanova dels Arnaus). Al segle XVIII i XIX tingué un cert esplendor arrel del conreu de la vinya. Després de la fil·loxera el mas anà perdent importància. L'annexe de la galeria és del segle XVIII. Des de principis del segle XIX els propietaris van passar a residir al poble de Sant Feliu Sasserra.

Bibliografia

AADD, Història del Bages, Selectes Parcir, Manresa, 1988

Inventari del Patrimoni Cultural Immoble de Catalunya de Sant Feliu Sasserra, Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat a l'octubre de 2005.

IGLÉSIES, J, El fogatge de 1553. Estudi i transcripció, Dalmau, Barcelona, 1981

IGLÉSIES, J, El fogatge de 1497. Estudi i transcripció, FSVC Dalmau, Barcelona, 1992

MASRAMON, R, Identificació del Castellot de Sant Feliu Sasserra, Patronat d'Estudis Ausonencs, 1983

PLADEVALL, A, Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana, 1997

